

att Riksdagen behagade besluta ändring uti 12 § af 25 kap. Byggningsbalken och dermed sammanhang egande stadganden i det syfte, att sand, grus och ris till landsväg icke må å annans skog och utmark afhemtas, utan mot skälig ersättning.

Anhållandes jag att Lag-Utskottet, till hvilket motionen torde remitteras, måtte på lämpligaste sätt formulera paragrafens ordalydelse.

Stockholm den 27 Januari 1879.

August Peterson.

N:o 41.

Af Herr M. Rubenson: Om meddelande af vissa bestämmelser, rörande omfattningen af den i motionerna N:is 1 och 15 ifrågasatta utredning af städernas inkomst- och beskattningsförhållanden.

I motionen N:o 1 har Herr I. Asklöf föreslagit nedsättande af en komité för att dels upprätta en statistisk redogörelse öfver, å ena sidan hvad städerna åtnjuta i donerad jord, tolag, bränvinsförsäljningsafgift med flera inkomster samt, å andra sidan städernas utskylder till kronan, dels, i händelse dessa utskylder skulle understiga inkomsterna, utreda de förhållanden, som borde läggas till grund för en riktig beskattning af städernas industriidkande invånare, deras egendom och den af dem idkade handel eller annan rörelse, dels afgifva utlåtande öfver sättet att bringa städernas beskattning till ett jemförligt förhållande med landtbefolkningens. Vidare har Herr O. B. Olsson i motionen N:o 15 anhållit, bland annat, om tillsättande af en komité för utredning ej blott af grunderna för och beskaffenheten af de förmåner, städerna för närvarande åtnjuta af allmän egendom, utan äfven af den beskattning, som gent emot landet dem åligger.

Då det på senare tiden visat sig, att man i vidsträckta kretsar på ett skeft sätt uppfattat naturen af städernas inkomster, grunderna för dessa inkomsters tillvaro och det berättigade i dem, skulle en utredning af hit hörande frågor kunna vara till allmänt gagn, men endast under det uttryckliga förbehåll, att utredningen blefve allsidig och omfattade frågan i sin helhet och icke blott de delar deraf, som man behöfde begagna för att på ett på förhand gifvet sätt besvara en ensidigt uppställd fråga. Att åter de båda nu omförmälda motionerna lida af det här antydda felet, ligger för öppen dag. Frågan kan aldrig med fog uppställas så: Äro de inkomster, städerna genom lagstiftningen fått sig särskildt tillerkända, större än beloppet af deras invånares direkta skatter till staten? En så affattad fråga kan aldrig besvaras annat än med ja, och för detta svars erhållande behöfves sannerligen icke en så vidlyftig apparat som nedsättande af en komité. Det vill förefalla mig, som, om det för vinnande af en klar ståndpunkt i frågan varit riktigast, att motionärerne, i stället för att yrka på nedsättning af en komité med omförmälda onödiga uppdrag, genast föreslagit, att Konung och Riksdag skulle frantaga städerna de bland omförmälda inkomster, som öfverskjuta stadsinvånarnes direkta skatter till staten, eller, om man af ett eller annat skäl droge i betänkande att begära en så radikal lösning af frågan, att städerna skulle belastas med ytterligare direkta skatter till staten, intill dess att debet och kredit på det eftersträfvade sättet uppväge hvarandra.

Hvad motionärerne, och tyvärr mången med dem, helt och hållet förbise vid bedömande af frågan om rättmätigheten af de inkomster, städerna under förflutna tider fått sig af lagstiftaren tilldelade, är ej mindre de skyldigheter dessa samhällen dels såsom vilkor för inkomsternas erhållande, dels vid andra tillfällen af de lagstiftande myndigheterna fått sig pålagda, än ock tillvaron inom stadssamhällena af en mängd dryga utgifter, hvilka antingen alldeles icke eller endast i jämförelsevis liten skala förekomma inom kommuner å landsbygden. Ensamt till underhållande af magistrater och rådstufvurätter samt för polisväsendet utgäfvo rikets städer år 1875 enligt statistiska centralbyråns redogörelse för kommunernas fattigvård och finanser 2,035,535 kronor, hvilket med endast omkring 300,000 kronor understiger den skillnad emellan inkomster och utskylder, hvartill Herr Asklöf kommit i sin beräkning. Bland öfriga utgifter, hvilka rätteligen böra i detta sammanhang tagas i betraktande, förekommer hvad städerna använda för elementar- och teknisk undervisning, bro- och hamnbyggnader, gatuläggning, renhållning, belysning m. m. samt hvad de måste utgifva på grund af brandstadgan

till brandväsendet, helsovårdsstadgan till allmän helsovård samt byggnadsstadgan för rikets städer till gatu- och tomtregleringar. Samtliga kommunalutgifter i städerna uppgingo år 1875 till 20,641,290 kronor, deraf ensamt i de fyra största städerna med mer än 20,000 invånare 10,588,140 kronor och i de 6 dernäst i ordningen följande städer med 10—20,000 invånare 2,824,685 kronor, under det att dylika utgifter å landsbygden, inräknadt köpingarna, utgjorde tillhopa allenast 17,222,444 kronor. Då härtill kommer, att under nämnda år stadsbefolkningen, som vid årets slut uppgick till ett antal af 613,506, i kommunalutskylder erlade 7,012,477 kronor, deraf ensamt 4,917,253 kronor beräknade efter andra artikelns bevillning, medan å landsbygden, som vid årets slut hade ett invånareantal af 3,769,785, kommunalutskylderna uppgingo till 12,699,133 kronor, deraf 4,536,745 kronor utdebiterades efter fyrk, så inses lätt, att den utredning, som en blifvande komité kan få sig förelagd att verkställa, icke kan vara så enkel som bemälde motionärer synas hafva förställt sig, utan att frågan, om hon skall bedömas opartiskt, måste skärskådas från flera sidor.

På grund af det nu anförda tager jag mig friheten föreslå,

att, derest Riksdagen beslutar att hos Kongl. Maj:t anhålla om tillsättande af en komité för att utreda förhållandet med städernas inkomster samt utskylder till staten, detta beslut måtte så affattas, att komiténs utredning kommer att afse jemväl de skyldigheter, som i sammanhang med inkomsternas förlänande blifvit städerna pålagda, samt beskaffenheten och storleken af de utgifter, hvilka på nyss angifna grund eller af annan anledning bestridas med städernas medel och alldeles icke eller endast i ringa mån förekomma i landsbygdskommuner.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1879.

Moritz Rubenson.
